

Zbiory Specjalne - kolekcje Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Łodzi

Kolekcja rękopisów

Kolekcja rękopisów liczy obecnie prawie 3,5 tysiąca dokumentów. Znajdziemy wśród nich rękopisy historyczne i współczesne. Najstarsze to fragmenty manuskryptu na liściach palmowych i dokumenty pergaminowe: fragmenty kart, zwój pergaminowy, spisana na pergaminie Bulla Papieska Leona XII.

Posiadamy także XVI-wieczne księgi parafialne, pismo z lakową pieczęcią i podpisem króla Stanisława Augusta z 1787 roku, czy XIX-wieczny protokół otwarcia trumny ze zwłokami Adama Mickiewicza. Wśród rękopisów współczesnych warto przywołać korespondencję wybitnych pisarzy i poetów, takich jak: Henryk Sienkiewicz, Władysław Stanisław Reymont, Julian Tuwim, Jan Sztudynger czy Czesław Miłosz.

Kolekcja starych druków

Kolekcja starych druków liczy obecnie 5 tysięcy woluminów i obejmuje druki z zakresu pięciu stuleci – od XV do XIX wieku.

Najstarszy, wydany w Wenecji w roku 1475 ma 549 lat. Wśród druków XVI-wiecznych uwagę zwraca pierwszy drukowany przekład całej Biblii w języku polskim, a wśród XVII-wiecznych Psalterium o wysokości ponad pół metra i wadze 11 kg. Do oryginalnych możemy zaliczyć XVIII-wieczne druki w języku staro-cerkiewno-słowiańskim drukowane cyrylicą, ale prawdziwą chlubą naszych zbiorów jest tzw. "Królewska księga" pochodząca z biblioteki króla Zygmunta Augusta.

Kolekcja kartografii

Kolekcja kartografii liczy ponad 13 tysięcy map, planów i atlasów o zasięgu chronologicznym od XVI wieku po współczesność. Najstarszą i najcenniejszą grupę stanowią mapy i atlasy z XVI, XVII i XVIII wieku, np.: pochodzący z 1600 r. Atlas Gerharda Mercatora zawierający 133 mapy wykonane techniką miedziorytu i akwaforty, kolorowane akwarelami oraz miedziorytowa mapa Mons Calvariae z 1618 r. przedstawiająca najstarszą panoramę sanktuarium kalwaryjskiego. Najdłuższa mapa ma formę harmonijki o długości 254 cm, zaś z map ściennych warto wymienić oryginalną, bogato ilustrowaną mapę gospodarczą Królestwa Polskiego z 1885 r. Wśród zbiorów współczesnych ciekawe są kieszonkowe wydania planów miast w formie tzw. popoutmap czyli „wyskakującej mapy”.

Kolekcja kart pocztowych

Jedna z największych kolekcji w naszych zbiorach, licząca ponad 35 tysięcy pocztówek o dużej różnorodności tematycznej: reprodukcje dzieł sztuki, fotografie miast i zabytków architektury, pejzaże oraz prace o charakterze okolicznościowym, wydawane z okazji świąt, imienin, urodzin i innych rocznic.

Wśród najstarszych obiektów warto wymienić widokówkę Pozdrowienia z Mitau (Łotwa) z 1899 r.

oraz kartki z okazji Świąt Bożego Narodzenia i Wielkiej Nocy. Bardzo ciekawa jest czarno-biała pocztówka z lat II wojny światowej przedstawiająca łódzki Plac Wolności ze swastyką na cokole zamiast Kościuszki i ukrytą harmonijką z wizerunkami łódzkich parków i ulic. Dużą grupę stanowią współczesne kartki okolicznościowe, również przestrzenne.

Kolekcja fotografii

Kolekcja fotografii posiada dużą wartość kulturową i historyczną ze względu na różnorodny rodzaj i tematykę zdjęć. Najstarsze fotografie pochodzą z paryskiego atelier francuskiego fotografa André Disdériego (1860) oraz z warszawskiego Zakładu litograficzno-fotograficznego Maxymiliana Fajansa. Bardzo rzadkie są oryginalne zdjęcia wykonane techniką albuminową stosowaną do lat 80-tych XIX wieku, mające ponad 130 lat.

Kolekcję uzupełniają stare albumy z owalnymi zdjęciami w odcieniu sepii, pojedyncze zdjęcia okolicznościowe oraz kilka tableau, czyli pamiątkowych zdjęć grupy osób.

Zapraszamy do Działu Zbiorów Specjalnych.

Dział pracuje w godzinach:

Poniedziałki i wtorki - 8.00-15.00

Środy, czwartki i piątki - 12.00-19.30

Informacji o kolekcjach udziela kierownik Elżbieta Domagalska (42 663 03 24, zbioryspecjalne@wbp.lodz.pl).